

מערך הקליניקות
הפקולטה למשפטים
אוניברסיטת בר-אילן

הקליניקה לרגולציה סביבתי
Environmental Regulation Clinic

י"א אייר תשע"ח
26 אפריל 2018

לכבוד:
ח"כ יואב קיש
יו"ר ועדת הפנים והסביבה
הכנסת

שלום רב,

הנדון: הצעת חוק רישוי עסקים – רישוי עסקים דיפרנציאלי – הוספת סעיף 12א' – שיקולים של עידוד פעילות כלכלית

1. אנו מתכבדים לפנות אליכם בעניין הנדון אשר צפוי לעלות לדיון בוועדת הפנים והסביבה ב-30.4.2018 בעקבות פנייתו של הפרורום לשמירה על החופים בישראל.
2. ראשית נבקש להבהיר כי, ככלל, אני מברכים על הרצון להקל על עסקים, ובמיוחד עסקים קטנים, בסבך הבירוקרטי. עם זאת, ביחד עם ההקלות שתיקון החוק מציע, התיקון כולל גם שינוי מהותי לגבי השיקולים שהשר או הרגולטור צרכים לשקול בבואם להכריע בעניין הנוגע לרישוי עסקים. שינוי זה מופיע בהצעה להוספת סעיף 12א.
3. לשון הסעיף המוצע הינה כדלקמן:
"בבואו להתקין תקנות או צווים, לפרסם מפרטים אחידים או לקבוע הנחיות, שעניינם סיווג עסקים להליכי רישוי, תנאים לרישיון או להיתר או חובות לפי חוק זה החלות על בעל עסק טעון רישוי, ישקול הגורם המוסמך לכל אחד מאלה, נוסף על כל שיקול אחר, **שיקולים של עידוד הפעילות הכלכלית**, לרבות העלויות הכרוכות ביישום התקנות, הצווים, המפרטים האחידים או ההנחיות, לפי העניין."
[הדגשה שלי י.ש.]
4. המשמעות של הוספת שיקול "עידוד הפעילות הכלכלית" הוא הגברת חוסר הוודאות הרגולטורי יצירת חשש לפגיעה באינטרסים של הגנה על איכות הסביבה ובריאות הציבור – האינטרסים המוגנים במטרות החוק בסעיף 1(א).

אוניברסיטת בר-אילן
Bar-Ilan University

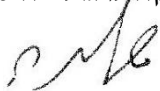
מען למכתבים: מערך הקליניקות - חינוך משפטי לצדק חברתי - הפקולטה למשפטים, אוניברסיטת בר-אילן, רמת גן 5290002, ישראל
Postal Address: Clinical Legal Education Program - Faculty of Law, Bar-Ilan University, Ramat Gan 5290002, Israel
טל/פקס: 972 + 3 531 8814 • Yotam.shlomo@biu.ac.il • <http://law-clinics.biu.ac.il> • envclinic.biu.ac.il

5. המושג "עידוד הפעילות הכלכלית" מצביע העדפת יתרונות פיננסיים על פני יתרונות כלכליים של הגדלת הרווחה המצרפית המשקללת בתוכה גם את העלויות של הפעילות הכלכלית – הנזקים שנגרמים בשל הפעילות הכלכלית.¹
6. הוספת מטרה של "עידוד הפעילות הכלכלית" עלולה ליצור מצב בו רגולטור לא ידרוש מבעל עסק להפנים את העלויות החיצוניות של הפעילות העסקית. קרי, לא יורה לו להימנע מגרימת מטרד סביבתי או בריאותי. הפרה זו של האיזון מהווה פגיעה בעקרונות של פיתוח בר קיימא ובכלל זה של עיקרון המזהם משלם. משמעות הדבר היא, בין היתר, הגברת הסיכונים הבריאותיים לציבור.
7. עוד יצוין, כי שיקול זה אינו מוגדר או מובנה. לא ברור מהם המקרים המצדיקים התחשבות בפעילות הכלכלית. כל רגולציה מטבעה כרוכה בעלויות לבעל העסק. חמורה במיוחד היא האפשרות להתחשב בעידוד הפעילות הכלכלית במקרים פרטניים כגון קביעת תנאים ברישיון עסק ספציפי באופן שעלול לפגוע בעקרון השוויון.
8. יובהר, ממילא על הרשות המנהלית מוטלת חובה לנהוג בהגינות ולהימנע מפגיעה לא מידתית בזכויות הקניין של בעל העסק. לכן, לטעמנו תוספת זו מיותרת ואינה נחוצה בשביל להבטיח את האיזון הנכון בין התועלות שבצמיחה עסקית והעלויות של מפגעים סביבתיים ובריאותיים.
9. לנוכח זאת, אבקשכם להתנגד להוספת סעיף 12א לחוק רישוי עסקים.

בברכה,

עו"ד יותם שלמה

מנהל הקליניקה לרגולציה סביבתית

העתקים - יושבי ראש השדולה הסביבתית-חברתית :

ח"כ דב חנין

ח"כ תמר זנדברג

ח"כ רחל עזריה

¹ ניתוח כלכלי של השלכות סביבתיות לא חף מקשיים. אולם, מדובר במצב עדיף על פני התעלמות מהעלויות החיצוניות של פעילות עסקית. לביקורת ראו: אורן פרוז, **השפעה של החשיבה הכלכלית על דיני איכות הסביבה בישראל: מבט ביקורתי**, עיוני משפט לא(2) 2009.